

Nieuwsbrief PSH GOR bij Covid-19

Nummer 25 (31 maart 2021)

Landelijk coördinatieteam PSH GOR (ARQ/ Nivel/ cGM/ GGD GHOR NL)

Dit is de 25^e nieuwsbrief over PSH en GOR bij de Coronacrisis, waarmee we u op de hoogte houden van ontwikkelingen rond PSH en GOR. We zullen de nieuwsbrief uitbrengen als er voldoende informatie is om te delen, dus onregelmatig.

Helaas is het op het moment niet mogelijk om documenten op GGD GHOR Kennisnet te plaatsen, dat zullen we doen zodra dat weer mogelijk is.

Enquête nieuwsbrief – reminder

Het is al enige tijd geleden dat we u gevraagd hebben naar uw mening over deze nieuwsbrief. We willen opnieuw graag weten of u er de informatie in vindt die u zoekt, wat u er goed aan vindt en wat we kunnen verbeteren. Zou u daarom deze [enquête](#) in willen vullen? Het zijn negen korte vragen en het invullen duurt ongeveer 1-2 minuten. Het is voor ons van groot belang. Bij voorbaat bedankt!

Nieuwe producten en informatie PSH

Nieuw op het Steunpunt Coronazorgen

1. [Je kind maakt zich zorgen](#): Kinderen kunnen zich zorgen maken door de coronacrisis. Deze pagina geeft tips hoe een ouder of opvoeder zijn of haar kind kan ondersteunen. Ook staan er tips over hoe met een kind te praten over corona en de maatregelen.
2. [Voor jezelf zorgen als je een ander intensief helpt](#): Ervaren en nieuwe mantelzorgers hebben verschillende uitdagingen en behoeften tijdens de coronacrisis. Hier staan tips voor mantelzorgers om goed voor zichzelf te blijven zorgen.
3. [Mijn naaste is hulpverlener](#): Een partner, familielid of vriend(in) van een hulpverlener kan zich zorgen maken vanwege de heftige werkomstandigheden. Hier staan tips voor naasten om goed voor zichzelf te zorgen én om de dierbare die hulpverlener is te ondersteunen.

Hoofdpunten uit actualiteitsmonitor ARQ - 4 – 18 maart

Wil je de volledige actualiteitsmonitor ontvangen? Mail dan naar:

steunpuntcorona@arq.org Normaliter te vinden op GGD GHOR Kennisnet, helaas is deze website nog steeds offline.

- **Risicogroepen:**

- **Meer jongeren en kinderen hebben psychische problemen:** Ernstige problematiek zoals suïcidaliteit, depressie en eetstoornissen is toegenomen. De bezetting van de crisiszorgbedden is onverminderd hoog en stijgt. De hulp en financiële middelen in de jeugdzorg zijn onvoldoende. Dit blijkt uit een onderzoek door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en ligt in lijn met de uitkomst van een rondvraag bij jeugd-ggz-instellingen door [de Nederlandse GGZ](#).

Nieuwe producten en informatie PSH (vervolg)

Hoofdpunten uit actualiteitsmonitor ARQ - 4 – 18 maart (vervolg)

- **Meer huishoudens naar de voedselbank door de coronacrisis (NOS):** De voedselbank hielp 7,2 procent meer mensen in 2020 dan het jaar daarvoor. De grootste stijging vond plaats in Amsterdam en Rotterdam. De voedselbank verwacht dat het aantal klanten de komende jaren verder zal oplopen.
- **Informatie over coronamaatregelen voor mensen met een verstandelijke beperking:** Zorgstichting Philadelphia maakt [Hallo Thuis](#), een programma voor en door mensen met een verstandelijke beperking. De presentatoren behandelen alle vragen om de coronamaatregelen voor iedereen zo begrijpelijk mogelijk te maken. Live te volgen van maandag t/m vrijdag van 12:00-13:00 uur en van 16:00-17:00 uur. Ook kan je het terugkijken op [YouTube](#) en [Twitch](#).
- **Uitvraag kwetsbare groepen LOTC (omgevingsbeeld):**
 - Het aantal suïcidepogingen en suïcides geregistreerd door de politie ligt hoger dan vorige maand, en ook hoger dan in deze periode vorig jaar. Het is nog niet duidelijk of er sprake is van een trend.
 - Het contact met 113 steeg deze periode en ligt ruim 30% boven dat van in februari 2020.

Doelgroep in beeld: Dak- en thuislozen

In het laatste doelgroepenoverleg van het coördinatieteam is de doelgroep dak- en thuislozen onder de loep genomen. Door de coronacrisis zijn er meer dak- en thuislozen. Aan het begin van de crisis was er een tekort aan opvanglocaties. Daarnaast zijn er minder tussenoplossingen voor onderdak via het sociale netwerk (zoals familie en vrienden), vanwege angst voor besmetting met het coronavirus. Het aantal [opvanglocaties is \(tijdelijk\) gegroeid](#) en voor de meeste dak- en thuislozen is er opvang geregeld. Organisaties zoals Leger des Heils denken na over een exit-strategie om deze mensen ook na de lockdown te kunnen helpen. Uit [recent onderzoek](#) blijkt dat er sinds de coronacrisis een toename is in somberheid en middelengebruik. Dak- en thuislozen zien hun situatie en toekomstperspectief verslechteren naarmate de crisis voortduurt. Er zijn minder mogelijkheden voor dagbesteding en men mist het persoonlijke menselijke contact. Er zijn ook positieve geluiden; organisaties die met dak- en thuislozen werken weten elkaar beter te vinden. Uit interviews met straatdokters, ambtenaren en dakloze mensen bleek dat de kleinschalige 24-uurs opvang positief werd ervaren vanwege de grotere mate van rust voor de dakloze mensen. Kleinschalige opvang blijkt gunstig voor hun gezondheid en veerkracht. Hoogleraar gezondheidsverschillen Maria van den Muijsenbergh doet nu [vervolgonderzoek](#) naar de lessen van de pandemie voor de hulp aan mensen op straat. Handige informatie voor (naasten van) dak- en thuislozen: <https://www.opvangatlas.nl/> en <https://www.legerdesheils.nl/Care>

Informatie van externe organisaties

- [GGZ-appwijzer](#): De ggz-appwijzer helpt bij het vinden van goed beoordeelde apps die de mentale veerkracht versterken. De apps zijn door deskundigen gecontroleerd en getest door een groep mensen met een ggz-achtergrond.
- [De Humanitas Academie](#) heeft een aantal digitale trainingen ontwikkeld voor iedereen die iets wil doen of doet voor een ander. Thema's van de trainingen zijn o.a. rouwen in coronatijd, eenzaamheid, omgaan met emoties, maar ook mensen versterken door een gesprek en grenzen stellen.

Nieuwe producten en informatie PSH (vervolg)

Informatie van externe organisaties (vervolg)

- [Rouw en corona](#): Het overkomt veel mensen in deze coronatijd: je verliest een dierbare en kunt niet goed afscheid nemen. Een troostende omhelzing, de hand vasthouden, een mooie begrafenis: het kan niet of nauwelijks. Op deze website staan tips voor de begrafenis en voor de periode daarna. Hoe kun je rouwen? En wat doe je als je vast loopt? Hoe herken je complexe rouw? Ook is online rouwtherapie mogelijk.

Quarantainecoach

Op 1 februari zijn de GGD'en, het Rode Kruis en het ministerie van VWS in de regio's Drenthe en Kennemerland een pilot gestart met 'quarantainecoaches'. Inmiddels is deze pilot afgerond en hebben de partijen besloten om de [quarantainecoaches](#) landelijk in te zetten. Quarantainecoaches ondersteunen mensen die psychische of praktische problemen ervaren tijdens de quarantaine. Dit is een aanvulling op de begeleiding en hulp die er nu al is voor mensen die in quarantaine gaan, zoals de aandacht die GGD-medewerkers tijdens bron- en contactonderzoek besteden aan sociale en praktische dilemma's.

Mentaal welbevinden 2020 en 2019

Het mentaal welbevinden van de Nederlandse bevolking is in 2020 nauwelijks anders dan in 2019 (vóór corona). Tijdens de coronacrisis verslechtert het mentaal welbevinden bij strengere coronamaatregelen en verbetert het bij versoepeling. Dit patroon zien we ook bij subgroepen, zoals jongeren en mensen met psychische klachten. Deze en andere bevindingen staan in de nieuwste rapportage van het project '[Inventarisatie Nederlandse COVID-19 onderzoeken](#)'.

Dashboard sociale impact Corona, VNG

VNG heeft samen met tal van partners (waaronder de ministeries van SZW, VWS, OCW, BZK, JenV, ZonMw en het Verwey-Jonker Instituut) een [dashboard sociale impact Corona](#) ontwikkeld. Het dashboard bestaat uit vijf thema's: 1. Werk en Inkomen; 2. Mentale weerbaarheid; 3. Onderwijs; 4. (Nalevings)gedrag 5. Sociale Cohesie.

Nieuwe producten en informatie GOR

Epidemiologische situatie coronavirus; briefing tweede kamer

Tijdens de technische briefing 'Update Coronavirus' gaf van Jaap van Dissel (RIVM) een presentatie over de verspreiding van het coronavirus. Er werd specifiek ingegaan op aantal testen, percentage positieven en ziekenhuisopnames per leeftijdsgroep. Ook de verschillen tussen naleving en gedrag per leeftijdsgroep werden toegelicht. Zijn presentatie is [hier](#) terug te vinden.

Terugkijken: Coronavirus uitgelegd: rekenmodellen en het virus

Hoe kun je rekenen aan een virus? Wat voegt het toe aan de harde feiten en cijfers die we al hebben? Waarom gebruikt het RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu rekenmodellen in de strijd tegen het coronavirus? Tijdens deze sessie leggen Jacco Wallinga, Susan van den Hof en Jaap van Dissel het uit. Diederik Jekel, wetenschapsjournalist, presenteert. Je kunt deze uitzending [terugkijken](#).

Interessante informatie en producten algemeen

Inspiratiesessie Herstelzorg, save-the-date en goede voorbeelden gezocht

GGD GHOR NL organiseert op 14 april van 16.00-17.30 de derde sessie over wat we (kunnen) doen om Nederland gezonder door deze coronacrisis heen te laten komen. Het thema is deze keer: Gezonder tijdens en na de crisis: Steun het steunpakket. Het is bedoeld voor alle professionals in GGD'en, JGZ- en GHOR-organisaties. De organisatie is op zoek naar goede voorbeelden over de inzet van publieke gezondheid om Nederland gezonder te maken tijdens én na deze crisis. Je kunt je voorbeelden mailen aan Karin Boode (kboode@ggdghor.nl) of Anja Koornstra (akoornstra@ggdghor.nl).

Terugkijken webinar communicatie in coronatijd

Marijn Stok (liaison Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie, zie foto) en Marijn de Bruin (hoofd Onderzoek Corona Gedragsunit) verzorgden op 15 maart jl. een presentatie tijdens het webinar 'Communicatie in coronatijd', georganiseerd door het NKC. Marijn en Marijn gaven antwoord op de vraag: Wat is het belang van het benutten van gedragswetenschappelijke inzichten in de corona-communicatie van de rijksoverheid? Het [webinar](#) is terug te kijken.

GGD Hollands Midden organiseerde een [webinar](#) over de maatschappelijke effecten van corona voor de 18 gemeenten en samenwerkingspartners in de regio Hollands Midden. Wat zijn de effecten op psychische gezondheid en leefstijl en welke groepen zijn extra kwetsbaar? Tevens bracht de GGD een [factsheet](#) met aanbevelingen en tips uit om de negatieve effecten te beperken.

Steunpakket van € 200 miljoen ter bestrijding van sociale en mentale corona-effecten

VWS stelt een [steunpakket](#) van € 200 miljoen ter beschikking voor maatregelen om het sociale en mentale welzijn en de leefstijl van mensen te bevorderen die door alle coronamaatregelen in het gedrang zijn gekomen. GGD'en kunnen gemeenten ondersteunen om deze gelden bij de meest kwetsbare groepen terecht te laten komen. Door de gemeenten goed te adviseren over problematiek en effectieve maatregelen en door een coördinerende rol te vervullen om het netwerk bij elkaar te brengen.

Agenda webinars en andere digitale bijeenkomsten

9 april van 14.00 tot 15.00 uur: online toelichting 11e ronde corona gedragsonderzoek gecombineerd met resultaten focusgroepgesprekken. Aanmelden voor de online sessies van de RIVM Corona Gedragsunit kan via coronagedragsunit@rivm.nl

14 april van 16.00-17.30 uur: Inspiratiesessie Gezonder tijdens en na de crisis: Steun het steunpakket, georganiseerd door GGD GHOR NL.

Eerdere nieuwsbrieven

Voorgaande edities van de nieuwsbrief PSH GOR zijn te vinden onderaan de [website van ARQ Kenniscentrum Impact](#).

Heeft u deze nieuwsbrief doorgestuurd gekregen van een collega en wilt u hem ook zelf graag ontvangen? Dat kan. Stuur een mail naar cGM@rivm.nl.
De nieuwsbrief is bedoeld voor medewerkers van GGD, GHOR en de Veiligheidsregio.

Contactgegevens

GGD'en kunnen met vragen of ondersteuningsbehoeften aankloppen bij het coördinatieteam.

Vragen per telefoon:

- PSH-vragen: 06-30661005 (ARQ Kenniscentrum Impact)
- GOR-vragen: 06-51617555 (Martine Mulder)

Vragen per e-mail:

- Vragen over PSH en GOR kunnen per e-mail gesteld worden aan cGM@rivm.nl
- Vragen, opmerkingen of aanvullingen met betrekking tot het IVC kunnen per e-mail gesteld worden aan steunpuntcorona@arg.org

De leden van het coördinatieteam zijn: Sjef Timmermans, Nannah Tak (GGD GHOR Nederland), Wera van Hoof, Andrea Willems, Noor Jansen (ARQ), Michel Dückers (Nivel/ARQ), Martine Mulder (cGM/GGD ZW), Femke de Zwart, Elske Marra, Jannie van der Helm, Diane Houweling, Loes Lanting (RIVM/cGM)